

Gefüchsemes finas.

No B. muischias mums peenahjis schahds sinojums: Schaus-
migs godijums istrauzeja muhs 12tā Februari. Kahds pee
scheejenas D. faimneeka dsihwodams, pee S. pagasta veederigs
kalps S., pahrnefa fawu, kahdus gadus wezaku feewu deki
eesehjis mahjā, ar to lohpā 11tā Februari wakarā nsgahju-
fchi us tuwako frohgu faimneeku dereht, tur kahdus mehrus
schwa sadsehrufchi un wihrs wehl pußlohpū libdsās panehmis
un uswedinajis fawu feewu, ar kuxu jaw fen naidā dsihwoja,
us mahjahm eet — un ori lohpā isgahjufchi; mahjas laudis
wißi wehl gulejufchi, tad, kā ziti pa meegeem dsirdejufchi, kah-
dus wahrdus lehni bubenajis, kā ar to nedsihwo ko runadams,
tad veħż kahdas stundas zitus mohdinajis reikdams, kā fcha feewa
nomiruſi, us zeka jaw palikuſi wahja, fchis tikai ar leelahm
puhlehm mahjā pahneſis. Nu til wihrs dohmaja pee ahtrahm,
behrehm; bet isdewahs dauds zitadi. Mineta wihra dehls, kas
pee zita faimneka par ganu, atnahjis fawu nomiruſcho mahti
apraudſift, eewehrojis ap mahtes kallu filumu un feižis: „Leħws
mahti buhs noschnaudfis, jo wiñſch to wairak reisas iſteižis,”
ta nu palikuſchi ari ziti usmanigi. Ta nu peeweda daktra
un teefu ismelleſchanu, kas ari israhdija, kā ar johschamo ſik-
fmu schaungta; minetais wihrs jaw daschadu noseegumu veħž
noſeedneku teefas ismekleſchanā stahwejis un nefen no pahr-
nabjizħanas zeetuma pahnahjis.

No Aulakalna. Pateesiba, firds lez no preela laikrāstībs lajoh, ar laahdu steigshānohs Latvija attihstībā dohdahs us preekschu. Neweens apgabals negrib zitam valstī palikt, bet vseňahs zits zitam preekschā tikt, tikkāt jaukās ierihkojumās, ka vāsch daschadu fabeedribu dibinashanā, kas veenprahību kohpi un labklahshānohs felsme.

Jaw ir labs laiks pagājis kamehr no muhsu apgabala
ķaut kas ir „Mahjas weefi” lāfams bijis. Tā tad fabku kah-
dus notikumus no muhsu apgabala fchē usteiktīt. Isgahju-
sfchā gadā išrihloja muhsu walsts mahjā jaunru weesibas wa-
karu. No tās naudas, kas no weesibas wakara eemahza,
eegahdaja beedri preeksch skohlas weenas smulas armonijas,
kas gandrīhs 80 rubļu mafsa; wienu skontas deht peenahkabs
meistarām gohds, kas pats no sevis ir eemahzijees taisīt.

Jaunais Zahnis.

No muhsu apgabala. Mihlo Mahjas weesi, jo tu ari neiaunofees, r.o muhsu apgabala sawâ lapâ kahdas rindinas peenemt, un saweem lasitajeem pasinoht, ka A. apriaki P. schenki tai 28tâ Janwari sch. g. fwehtdeenas wakarâ ir notizis schahds atgadijums: Minetâ wakarâ ir bijuschi P. schenki falasiju schees Latweeschi ka ari Kreewi un eefahlufchi daschi no teem sawu eerastu stukulu spehleht un sawu suhri gruhti pelnito naudinu pa galdu fwaqidit, tur ari pats schenkeris ir bijis tai spehletaju pulsâ; ka jaw tas ir pakeesiba, ka stukulas spehletaji bes eenaida un pluhkschanahs tikai retu reiss war gala tilt, ta ari schai schenki notizis, jo kahds no M. muischas renteneekleem sawu minetu naudu no galda wilddams, to sawâ kule eelaida, bet schenkeris to negribedams pataut, weenam tahdu bagatibu eemantoht, nosaujis renteneeku B. par sagli un isgrubdis pa durwim ahrâ. Minehts renteneeks ir prafijis vebz kaschola un lakata, kas schenka istabâ atrobdoees, jo schis ar labu gribohrt schirtees, bet us wina prafischani naw nelas llaufijis. Winsch pats oegahjis sawu kascholu panehmis un taifijees atkal us iseschau, bet schenke-

ris uskleedsis: „Wai tu, sagli, wehl te atrohdees?“ un rahnis pa durwim ahrā un renteneeks pee durwim turedamees isslausis rohku. Ar fahpehm waimanadams rentineeks schlojrees, ka wairs newareschoht maistri pelnicht un ka winam jaunam zil-wekam buhdamam, par frohpli japaleekoht, bet fchenkeris pee-fohlijis rubli naudas, lai eetoht un noplkoht schnohri, ar lo lai pee preedes valarotees, jed ari fhis dohfschoht peelahdetu pistoli, lai eetoht ahrā un lai noschaunotees, kad rohkas til sippri schehlojoh.

No Leepajas. Tureenä pilsfehtas weetneku fapulžē no 15ta Februara tika nosprests, fastahdiht komisiju, kas lai iſstrahdaju preefchlikumu preefch jaunzelamahs real-floblas.

Kä „Rig. Ztg.“ fino, tab sharp Leepajas Latweefcheem radufehs mohdra gara-dfishwe. Tur jaw pastahwoht masa dsee-datatu heedriba, kas deenu no deenas wairojahs un tagad no-dohmajusfe konzertes doht un teateri spehleht.

No Orelas. Kahda Kreewu awise fino pahr schahdu ne-
isvrohtamu fleykawibu, kas tur nesen atpalak notikuse. At-
nahzis kahds nepasihstams lungs ar dahmu un pagehrejis mas-
gaschanohs istabu. Pehz stundas laika tas aissghjis prohjam
un fazijis, ka wina feewa wehl palifchoht na gaidischoht us
behrneem un falponi. Bet kad nu pehz diwahm stundahm no
dahmas wehl ariveenu nekas nebija bſirdams, nedz ari fal-
pone ar behrneem atnahza, tad virts apdeenetajs fahka baidi-
tees, atfauza polizeju, uslausa durwis un atrada feewu ar no-
greestu galwu. Galwa bija eelista kahda traufa, gibnis ſipri
fagraiſhīts un tranks nolikts sem krahna, if kura karſis uh-
dens tezeja. Zaur karſto uhdeni meeſa bija ta sawahrita, le
nelaimigo wairs nemas newareja pasiht. Wifa meklejhana
pehz fleykawa libds ſchim ic bijuse welta.

No Tichwinas (Nowgorodes gubernijâ) isgajuschi numurâ sinojam, ka Bratschewas zeemâ, Tichwinas aprinkî tikuje no tureenâ semnekeem fadedsinata atraitne Agrasena Ignatjewa, tapebz ka tee to turejuschi par raganu. „Waldibas wehstnests“ s'ho notikumu apstiprina par pateesu un vasneids wehl schahdas sinas: Bifâ argabalâ jaw ilgaku laiku pastahweja tahs dohmas, ka saldata atraitne Agrasena Ignatjewa mahkoh burt. Schihm dohmahm ari nepretojabs pate Agrasena Ignatjewa, laikam gribedama zaur to lahdu labumu eeguht. Labums tai ari no tam atlebza, jo semneki to apgahdaja labprakt ar vahrtiku, lai tilai issfargatohs, ka ta wineem nepadaritu lahdu launumu. Ka Ignatjewa teescham nodarbojabs ar burschanu, tas zaur semneku dohmahm bija jaw zaur to veerahbihs, ka tai apgabalâ jaw ilgaku laiku bija dauds slimneku, kas la likabs, zeeta kriktamo fakti un pee tam beeschi ween issfauza Ignatjewas wahrdi. Ta lahds semneeks stabstija, ka winna meita slimibas brihdi issfauluse semneku Kantschina un Sdrowa wahrdus (kas abi wehlak pee Ignatjewas fadedsinachanas peedalijahs) un stipri kleegufse, lai tee Ignatjewu fadedsinajoh, tapebz ka ta winna apbuhrus. Zaur schahdeem atgadjumieem fawâ tizibâ arweenu wairak vahrllezzinati, semneeki dewahs us Ignatjewas d'shwolfi, kas atradahs ahruf zeema, un atraitni mahjâs atraduschi, wini aishnagojo durvis un lohgas, ta ka no ismukschanas newareja ne dohmaht, un tad aisdedsinaja nameli. Lihds 200 jilweku bija is Bratschewas un dascheem ziteem zeemeem pee s'hi atgadjuma klah, lai ragna newaretu ismuls. Namelis nodega lihds pat pamateem. Kad atgadjiums tika sinams, tad semneeki raudstija par noudu

waledas apkluſinah; nouda gan tapa peenemta, bet nodohtha teefneſim, los tagad wed iſmekleſchanu.

No Charkowaſ. Kà laſtajeem ſinams, tad tureenaſ gubernatorſ ſrapotkins tika no noſeedsneeka eewainohis un drihs pehz tam nomira. Kà „Hoboe Bremja“ tagad dabujufi ſinah, tad ſrapotkina weetā tifchoht par gubernatoru eezelis general-majors graſs Miloradowitsche. Nahda zita awise atkal ſino, ka lihds fchim bijuſchais Jaroflawas gubernatora weet-neeks Wahls dabuſchoht gubernatora weetu Charkowā. Drih-jumā dabuſim ſlaidekas ſinas.

No Astrachanę. „Waldibas weftneſis“ paſneeds fchahdu ſinojumu no Loris-Metikowa iſ Astrachanę:

Tai 23ſchā Februari. Wakar wakarā Wetlankā noturela lohpri-apfpreeschanā, kura tika notureta no ahrſemes ahrſteem un profeſora Eichwalda, tika fchahds ſpreedums fastahdihiſ Franzuſchu walodā, los pahtullohts tā ſtan. Tadeht ſa no Kreewu waldbas tikam uſaizinati, lai ſawas dohmas iſſatam, tad mehs apalſchā parakſtijufchees apleezinajam, ſa ta ſlimiba, los Astrachanę gubernijā no Oktobera widus 1878 lihds Janwara beigahm 1879tā gadā paſtahwejo, bija mehra-fehrga, kaſ tā noſauktam Lewantes augoru mehrim lihdsinajahs. Apalſchā parakſtijufchees eerauga par ſawu peenahkumu, no ta ſpreeduma atturetees, uſ ſahdu wiſi mehris tiziſ Astrachanę gubernijā eenets, lihds ſhukas un drohſchakas ſinas naw zaur ſmalku iſmekleſchanu ſawahktas. Sehrga ja-atiſhſt par tahtu, los jaw ir beigta, jo no 28ta Janwara ſahloht wairs naw neveens faſlimis nedſ ari ſahds miris. Bet tamdeht wehl newar drohſchi ſazicht, ſa ſlimiba no jauna newaretu iſzeltees weenā jeb wairak weetās, ſur wina jaw bijufe, ihpaſchi Wetlankā. Šahdas taks buhſchanas tagad, tad apalſchā parakſtijufchees atſinuſchi, fchahdu no profeſora Eichwalda preef-ſchā liktohts lihdseltus par labem eeſehleht: 1) paſtahwiga ahſtes uſraudiſchana tonis weetās, ſur fehrga bijufe; 2) lihds no likumeem noſazita 6 nedelu termina beigſchanahs to weetu noſchikſchanu uſtureht, ſur fehrga bijufe, 10 deenas uſtureht. Takhā buhſchanā apalſchā parakſtijufchees netura par waijadtigu, ſa wiſas Astrachanę gubernijas noſlehgſhana un noſchikſhana teek ilgali uſiureta ar to noluhku, lai Kreewija un kaiminu walſtis tiku no fehrgas eeneſchanas paſargatas, pat ari tod, ſad fehrga no jauna iſzeltohts. (Parakſtis: Wetlankā tai 22trā Februari 1879. gadā. Paſchi ar ſawu rohku parakſtijufchees: Hirsch, Beſeſeck, Kabiadiſ, Petresko, Eichwalds.) Bes tam man (Loris-Metikowē) profeſors Eichwalds laida telegraſa ſiau, ſa karantenes noſlehgſhana tais weetās, ſur fehrga bijufe, lihds Mai mehneſcha beigahm paſtahwiga ſpehka.

Tai 24tā Februari. Mehra-ſlimneeki tais man uſlizetōs apga-halbds, wairs uelur naw atrohdami. Kà tagad taks leetas ſtahw, es atrohdū par waijadſigu, karanteni atzelt Wiaſowkas un Batajewkas zeemōs un wiras lihniju aizſelt lihds Gratschewkas ſtanjijai un Solotučinſkas nomeſchanahs weetai. Tam-ſihds teek karantenes lihnijsa pa-ihſinata. (Še nu ir taks weetās veeminetas, ſur karantenes lihnijsa tagad teek wilkt.)

No Adrianopeles paſneeds ſahda Peterburgas awise fchahdu ſiu: Zetortdeenu tai 22trā Februari wakarā general-adju-tants Todlebens atſtahja Adrianopele. Wiſa pilsfehlta bija ar uguņim apgaismota. Wiſi pilsfehltas eedſhwotaji parahdijs muhſu teefahm iſtu drauga prahku un pateizibu. Wiſur dſirdejam ſauzam: „Lai dſiħwo Keiſars Alessanders II!“ Neuf-Paſcha lohpā ar general-adju-tantu Todlebenu weenā ſaritē

braukdams, ſa paſadija lihds bahnuſim, ſur pilsfehltas aif-ſtahwi iſ wiſahm tautibahm bija eeraduſchees. Behz dāudſ-kahtligahm draudſigahm un ſirfnigahm apfweizinaſchanahm Turkli iſſazija generalim Todlebenam ſawu pateizibu. Generalis Todlebens wiſu tā eegrohſijs, ſa labklahſchanahs un kahtiba tikkab pilsfehltā ſa ari uſ ſemehm netika trauzeta, ne-ween kamehr Kreewu kara-pulki tur atradahs, bet ari dewa to eespehju Neufam-Paſcham, ſa tas pehz Kreewu aifeſcha-nas warehs kahtibu tur uſtureht.

Tai 23ſchā Februari general-adju-tants Todlebens braukdams pahtraudiſija ſchahdu kara-pulkus: Jeni-Sagrā — leelgabaleekus un daschas ſasaku regimentes un Kasanlikā Bulgaru ſemes-ſargus (militiſhus) un wiſur atrada leelu kahtibu. Wiſas pilsfehltas un weetās, uſ ſchipku braukdams, generalis Todlebens tika ar ſirfnigu preeku no gařidſnekeem un laudim apfweizinahis. Behrni dſeedaja ſlawas-dſeeſmas Kreewu Keiſaram un Bulgaru armijai. Tai 23ſchā Oktoberi general-adju-tants Todlebens nonahza iſpohtitā ſchipkas zeemā.

Ahrſemes ſinas.

No Italijas. Rehnina ſlepala Baſamente prozeſe wil-kaſihs iſtu laiku. Ahrſtu komiſija bija dewuſe ſpreedumu, ſa wiſch peē viſna prahia, un ari Baſamente pats tam ſipri pretojahs, ſa wiſu buhku turejuſchi par ahrprahigui. Wiſch bija zeetumā fastahdihiſ garu aifſtahwefchanas rafku, ſurā ſas mehginaja iſſkaidroht ſawas dohmas par labku walſtis kahtibu. Raffis tika teefas preefchā laſhīts un bija deesgan neſaproh-tams. Miſtahwefchana bija no teefas puſes uſdohta adwo-kahteem Tarantini'am; bet lo tur wareja aifſtahweht, ſur ſlep-kaſiba nodarita, un tā tad ari ſwehrinatee Baſamenti aifina par wainigu bes ſahdeem atveglinaſchanas eemeſleem. Tee-fas pehz tam noſpreeda winam nahwes ſohdu.

No Romas. Franzijas tautas-weetneelu ſapulžē tika paht-ſpreesis tas preefchlikums, waj teem, kaſ komunes laikā peē waldbas ſchanas un walſtis darbeem rehmuſchi dalibu, nebuhtu tas ſohds atlaiſhoms, kaſ wiſeem tika noſpreesis, ſad republikas waldbas ſchanana bija nodibinata. Kad nu tagad Franzijas tautas-weetneelu ſapulžē radikalu partijs naħl peē wairak ee-ſpehjas, tad waretu lehti notiſt, ſa augſham minetajis ſohds komunes dalibnekeem teek atlaiſtis. Schi buhſchanā nu varo Italeeſcheem leelas galwas ſahpes. Vahe ſcho buhſchanu ſahda ahrſemes awise rafku tā: Ar ruhpigahm azim Italijas wal-diba tagad ſtatahs uſ Franzijas tautas-weetneelu ſapulži, ſa tā ſtahju ſeħħi ſpreedums paht ſohdu atlaiſhunu komunes da-libnekeem. Ja tur iſnahku ſpreedums biuſcheem komunisteem par labu, tad taks atgadijums buhku wiſeem waldbas preti-nekeem un dumpineelu partijskum kaiminu walſtis par uſmu-dinaſchanu, ihpaſchi Italija. Ar leelu ſtingribu un laimigu iſdohſchanahs tagadeja Italijas ministerija ir ſozialiſteem preti ſtahju ſeħħi un kamehr wina amata ſtahw, ſozialisti naw eedroh-ſchinuſchees ar ſaweeem launeem zenteeneem galwu paželt. Tadehk ari ministerija par tam ruhpigahs, lai no ahrpuſes ne-naħl launi zenteenei un uſmu-dinaſchanas, kaſ ſozialiſtus atkal fazet ſahjās. Italijas waldbiba ari jaw peē Franzijas un Schweiſes rohbeschahni waijadſigohs ſohlus ſpehruſe, lai roh-bechhas labaki waretu apſargah, ſa tur nekahdi ſozialiſtu ri-hotaji un dumpijs-rakſti vaħri neteek.

No Franzijas. Franzijā ſahf atkal jaunas juſchanas ra-ſtees waldbas leetās. Saħħibas leetā pret biuſchho miſte-

riju no 16ta Mai 1877ta gada tagadeja ministerija sem Wadigtona gan dabuja wirsrohku, bet tikai tadeht, ka wezahs ministerijas peekritejeem bija fawi eemefti, pret tagadejo ministeriju preti nestahtees. Zaur to nu tagadeja ministerija dabuja balsu wairumu un libds tam ari wirsrohku. Ari bona-partistu partija fahk weenotees un fawus jenteenus leetā likt. Wehl jo apdohmigaka ir neween preekſch tagadejas ministerijas, bet ari preekſch tagadejas waldbas ta buhſchanā, ka ta nosaukta radikalu partija fahk arweenu wairak ſpehla penemtees. (Pee radikalu partijas peeder tahdi, kas tagadejo pastahwoſcho lahtibu grib apgahſi.) Kamehr Gambeta waldbuſchanas leetās dſihwu dalibu nezem, tamehr republikaneſchu partijai truhleſt stingra wadona, kas zaur fawu flawu, zaur fawu runaſchanas ſpehku, zaur fawu wiſu buhſchanu ſpehji republikaneſchus ſawalbiht, kohpā fatureht un wadiht. Tā tad republikaneſchu partijai tagad truhleſt iħsta wadona, turpreti radikalu partijai ir tahds wadonis. Schis wadonis ir tautas-weetneeks Klemanſo, kas beidsamās 14 deenās pee leelas eeweħroſchanas tijis un no kura fahk zitas partijas baiditees. Vaħr fho tagad eeweħrojamo un biħstamo radikalu wadoni Klemanſo laħda ahrsemet awise pañneefs plafchakas finas, no kuxahm laħdas ari fże' uſſibmeti.

Klemanfo fawā amata pebz ir ifflawehits ahrste un stahw fawā apgabalā pee laudim leelā gohdā. Ap to laiku, tad komune Franzija walbija, Klemanfo stahweja walts deenastā, pilsfhtas preefchnezzibas. lohzellis buhdams. Ap to laiku tika no komunisteem nonahweti generalis Tomas un Lekonts. Pretineeku partijas wiāam pahrmeta, ka wiāsch torei buhtu uszīhtigaki fawus amata veenahlumus ijsplidjis, tad mineta nonahwefchana nebuhtu notikuse. Ari tautas weetneku fapuljē Klemanfo sinaja few eevehrojamu stahwokli eeguht, vat pret Gambetu wiāsch prata atturetees, fawas dohmas aifstahwedams. Klemanfo ir Gambetas politikas pretineeks un fawōs zenteenōs lihdsinajahs teem wareneem wihireem, kas pirmo rewoluziju (dumpi) fozehla Franzija. Klemanfo fawās dari-schanās nepahrsteidsahs un palek nepahrgrohsams fawōs zenteenōs, wiāsch ar zeetu prahru dohdahs fawam noluhkam pakat.

No Afganistanes. Kà lasitaseem isgahjufchà numurâ sino-
jam, tad Afganistanes emirs Schir Ali ir nomiris; tagad
waram to siuu paſneegt, ka par Afganistanes waldneeku ir ee-
zelis Jakubs kahns un wiia 11 gadus wezais brahlis Ach-
mets par gubernatoru Mascharischerisâ.

Kā tai 25tā Februāri no Taschentes teek sirohts, tad Jakubs kahns falahvis diwus Anglu batalonus un no tureenās apgabala wifus Anglus isdīnīs, kur Angli bija fawwalzbibu nodibinajuschi. Ari Lagneas zeetolksnītis tika Angliem atnemts un Anglu gubernators tika nosauts.

Trichina lecta.

Sawâ laikâ jaw ihsumâ sirojam pahr trichinehm; tagad wehl waram shahdu sirojumu is „Wids. qub. awischem“ pañneat.

Tadeht ka še Rīgas pilſētā faſlimfhanas notikusfhas ar trīchiāu - ūlimibū (zaur to, ka ehdusfchi ūchinkli ar trīchnem) teek us Eifzellenzes Widsemes gubernatora funga usdohſchanu ūchahds Eifſchleetu Ministerijas zirkulars (iſ medi- zinal-departementes) no 5. Mai 1876. gada, sem Nr. 527 par eeiehrofhami no Widsemes gubernijas pahrwaldibas medizinal-nodatas wiſpahri ūnamis darīts.

Kad tas jautajums medizinal-padohmē bija sīkli pahrspreesīs, waj pee kahdeem lihdsekleem nebuhtu jaķeabs, lai waretu zil-welus pafargaht no tāhdahm beidsamā laikā notikusfahm fa-flimfhanahm, kas zelabs, kad zuhkas-gaļu ar trichinehm ehd, kad medizinal-padohme, eewehrodama tohs nepahrfpehjamus gruh-tumus, kas zeltohs, kad veenahžigi buhtu latra lauta zuhla ar mikroskopu (leelinafchanas glahsi) ismeklejama, kā ari ee-wehrodama fchi deriga ehddeena ženas pa-augstinafchanu zaur ismeklefchanu — atrada, ka pilnigi peeteek wiſpahrigai wefe-libai par aissfargasfchanu pret faflimfchanu ar trichinu-flimibu un lihds tāhlakai ispehtifchanai zaur veedsfhwojumeem fchah-dus lihdseklus wiſpahrigi finamus dariht:

1) Schlinkus waijaga, pirms winus schahwe, kreetni jaunfahlikt; bet schahweht winus waijaga wifumasak 10 deenas no weetas.

2) Zuhkas-gatu wifadā sawā fagatawofchana, prohti par
schinki, par wifadahm defahm un zihskeneem, kā ari nefas-
gatawotā buhschanā, nedrihst gitadi kā kreetni zaur-wahritu
jeb zaur-zeptu par ehdeenu bruhkeht. Pehz fmalkahm ismek-
lefschanahm, kas peerahdijschas, ka pee trichinu nonahwescha-
nas ir waijadīgs karstums no 64 lihds 68 grahdī R., pub-
likas usmaniba us tam jagreesch, ka schis karstums, ja zuhkas-
galu leelōs gabalōs wahra un zep, lihds galas eelschias da-
lahm newar fneegtees un ka tapehz ir waijadīgs, ka zuhkas-
galu, pirms wiru wahra un zep, masakōs gabalōs fazert (fa-
kapa), bet galu, kas pehz isfikatas ne-israhdahs ihsti ristiga,
waijaga fagreest masōs gabalōs jeb plahnās schkehlēs, katrā
wihē tik ilgi jawahra jeb jazep, lihds wahrito jeb zepto zuh-
kas-galu pahrgreeshoht ta neskahdā weetā neparahdahs ne drus-
ziru afins-pehrwiga.

Schahdus aifargashanas nofazijumus ihpaſchi preeſch
trakteereem, lauſchu-kehkeem, preeſch kohpü ehdeena-galda fab-
rikös un fabriku-eeriküs un wifpahri preeſch wifahm tah-
dahm eeriktehm, kurás leels flaitls zilwelu us weenu reiſi ehd,
waijaga usluhkoht par tahdeem, kas pebz likuma ja-isplilda.

Sihmējotees us to preefch ehfchanas bruhejamas zuhlas-galas ismellefchanu ar mikroflopou, medizinal-padohme atrohn par derigu, fchahdu ismellefchanu tiflab publikai, kā arī ih-pafchi tirgotajeem eewehleht par lihdsekli, kas katrā wihsē no trichinu-flimibas war pafargaht ua zaur to publikai uſtizibu pawairoht, kā ta zuhlas-gala ir laba un neflahdiga, bet tik ar to ihpafchu nofazijumu, kā fchahda ismellefchana, weenalga waj weens zilwels jeb zuhlas-galas tirgotajt to wehlabs, teek isdarita sem tahs weetas medizinal-polizijas pahrivaldbiu uſraudsibas no tahdeem zilwekeem, kas to pilnigi faproht un to is-dara, par no fchihm pahrivaldbahm eepreefchhu nofazito zenu; bet fchihm pahrivaldbahm teek par veenahlkumu usdohts, ne us fahdu wihsī ne-aitaut zuhlas-galu, kurā parahdahs trichines, nedī pahrdohit nedī mahjas-lohpus ar to ehdinaht, bet to is-nihzinahrt tāpat kā lohpu-galu, kureem, prohti lohpeem, lihpi-gas flimibas veemetufchabs.

Par dšimtu mahju pahrdobhschannu Widsemē.

Romkawa un Qasiva.

Es gauschi preezajobs, la tautas heedra 8. numurā Stih-peeks apsiiprina, to neslaitamahm reisahm Latveeschu laistrakšos iypaschi „Mahjas weesi,” ejsu istejgs, prohti la jaun fainneeku, it la tautas kohdolu, grunteezibū Latveeschu tauta ahtrem sohleem turvojabs sawom atslepkanas mebrkam.

Minetā. numurā Stihyneeks siā dohd, sā Namkaweech hi attihstijuschees, kamehr par gruntneekem palifuschi.

Ramkas muischa atrohdahs Jaun - Peebalgas draudse. Pehz Siwersa Widsemes muischu grahmatas Ramkas muischais ir 3890 puhru-weetas, $38\frac{1}{2}$ arlli un 1187 wihreeschu un 1300 seeweescchu dwehseles.

Scho muischu pahrwalda wejweza leelkungu zilts, Meyendorff wahrdä. Ka wint labi lungi un semneeku draugi, to skaidri no ta war atsfahrest, ka tagadeis leelkungus faameeaim neeem winu zeematus pahrdewis un prohti ta hda wihs, ka pirzejeem labi eespehjams, pirkchanu galä west. Jo faprohtama leeta, ka naw weena alga, ta hda wihs e zeematu pahrdeweis pirkchanu etaifa un eedala.

Kahdu leelaku labumu muischeels faamee laudim gan war peeschikt ne ka grunteezib? Kursch faimeels gan nefahrohs ar karstu lachroschanu, us sawahm pafschahm kahjam stahweht un sawus swedrus isleit behrneem un behrnu-behrneem par labu?

Ka Meyendorffi ir labi lungi un semneeku draugi, to ari no ta war spreest, ka tagadeja leelkunga tehws faamee laudim neween flohlas-weetu argahdajis, bet ari skholotaju no sawas keschas lohnejis un no sawas klefts usiturejis.

Ramkawa ir ihsta wejweza Latveeschu puße. Jo toreis, kad Wahzeeschi atnahja Widsemē, te nedisjwoja wis Lihvi, bet Latveesch. Laiku-grahmatas sino, ka te augustakam Latveeschu wezakajam sawa pils bijusi. Schim wezakajam „Nameke“ wahrs bisis un wiss tas apgabals tadeht „Ramkawa“ no-faults tizis.

Tagad Ramkawa zaur grunteezibu pawišam zitu feiju dahjuſi. Agrak, lalposchanas lailā, Ramkaweeschi smala duh-mös un bes gaifmas — tagad wifur pazekahs jauni ehrbegi. Agrak redseja tikai satrituscas lohpu-kultis — tagad glihtas muhra jeb kohka ehlas. Agrak pasina til ween wejo trihslauku faimeezib — tagad satru grunts gabalu reds wairak laulds aplohyoht. Agrak weens skholotajs ween bija — tagad Ramkaweescheem ir diwi flohlas ar tschetri skholotajeem un jaw tau-tini dohma, fewim treschu flohlu usbuwheht. Agrak Ramkaweeschi mas ween behdaja par finalaku dseedaschanu un par sweschu grahmatu latfischhanu — tagad Ramkaweescheem netruhst sawa dseedaschanas beedriba un sawa grahmatu krahtuve.

Es laikam gan nebuhschu tas weenigais, las Stihyneela raksteenu par Ramkawas grunteezibu ar labpatlischhanu lajzis. Grunteelu paldees Deewam jaw netruhst daschadās Widsemes pusēs. Bet Latveeschu lailrafsčos mas ween sinu dohd, ka grunteekeem kahjabs un ka wint us preefschu ect. Tapehž Stihyneekam jo wairak japeateiz par wixa snojumu.

Widsemes gubernas awises isfludina wifus zeematu pahrdewumus. Es deemschehl Widsemes gubernas awises no 1878. gada wehl ne-efmu rohla dabujis. Tadeht ari skaidri nesinu, ka 1878 ar zeematu pahrdohschana mihiā Widsemite weizees. Bet ka dsirb, tad 1878 mas ween zeematu efoht pahrdohsti. Padto gan satram tautas un tehvijs drangam ſirds jaſahp. Tomehr eepreezinajahs ar to, ka 1877. gads zeematu pahrdohschanas pehz ir teizams gads un ka jaſere, ka 1879. gads nelihdsinasees wis 1878., bet 1877. gadam.

Es satu, ka 1877. gads zeematu pahrdohschanas pehz ir labs gads. Te weena probwe.

Wisi Laswas (Neuhauseu) draudses zeemati 1877 ir pahrdohsti tikufchi.

Wisa Laswas draudse, $103\frac{10}{20}$ arlli, peeder landrahta-leelkungam Liphartam.

Pee Laswas draudses peeder 6 muischas:

Eichhof	$11\frac{5}{20}$ arlli.
Lobenstein	$16\frac{5}{20}$ "
Braunsberg	$9\frac{5}{20}$ "
Illingen	18 "
Waldeck	$17\frac{5}{20}$ "
Laswa wastelin	$31\frac{10}{20}$ "

Wiflohpā $103\frac{10}{20}$ arlli.

Pehz Siwersa Widsemes muischu grahmatas Laswas draudsei ir 531 kvadrat-weetes jeb 162,486 puhruweetas; 3637 wihreeschu un 4078 seeweescchu dwehseles, wiflohpā 7715 dwehseles.

Liphart leelkungs pawišam pahrdewis 568 zeematus.

Wahjas azis manim nesauj isrehkinah, zil dahlberi pawišam pahrdohsti un zil dahlberis zaur zaurim rehkinajoht mafsa. Tadeht pehz pahrdohsti zeematu rukka usdohschu, zil katas muischas pirmais un pehdejais pahrdohsts zeemats mafsa un zil leels winsch ir:

Eichhof	Dahlberis mafsa:
Sirgasli	— 12 dahl. — 1560 r. — 130 r.
Madala	12 " — 1560 r. — 130 r.
Lobenstein	
Tuzmani	— 12 " — 1560 r. — 130 r.
Habsare	8 " — 1200 r. — 150 r.
Braunsberg	
Holdi Peter	— 12 " — 1440 r. — 120 r.
Nübo Peter	8 " — 960 r. — 120 r.
Illingen	
Mjaka	— 8 " — 960 r. — 120 r.
Witska	— 16 " — 1920 r. — 120 r.
Waldeck	
Ranniza	— 12 " — 1440 r. — 120 r.
Suresare	— 10 " — 1300 r. — 130 r.
Laswa wastelin	
Palafusa	— 12 " — 1440 r. — 120 r.
Pütspepa	8 " — 960 r. — 120 r.

Tagad kahdu wahrdinu gribu teilt par Laswas senatni. Laswas pils, senak wissiprakajahm pilim pessaitama, 1274 no Tehrpatas bislapa Frihdrifta tika usbuweta un ilgalu laiku peedereja Tehrpatas bislapeem. 1381 Kreevi pili aplehgereja, bet wineem ne-isdewahs un Kreevi kara-wadons pils preelschā galu dabuja.

1390 Witolds, Leetawas (Leishu semes) leelssirists, ar wiltu pili efoht rohla dabujis.

1588 Kreevi pili 6 nedekas no weetas aplehgereja, kamehr to rohla dabuja, lai gan aplehgereteet duhschigi un nahwigi pretiurejabs.

1627 pils pa dafai gan jaw bija satrituſi, bet wehl apdīshwojama un ar leelgabaleem apbrukota.

Tanpilssehtinā, kas paschā pils aptuwumā atradahs, 15 semneeku familijas us dīshvi bija apmetuschahs.

Toreis Laswa wehl peedereja pee Nugatnes (Nauge) draudses. Bet daschu reis Deewa wahrdus tureja arī pilsbasnizina.

1613 Laswa wehl peedereja pee Pelwas (Pölwe) draudses, bet pils bija ihpati basniza.

Sem Pohlu un Sweedru waldischanas Laswa peedereja krohnā.

Kechnisch Gustafs Adolfs wiſu Laswu 1628 schlikloja gubernatoram Andram Eriksonam. Wehlak, muischu redutzijs laikā, krohnis Laswu atkal panehma atpaka un tā tad Laswa valila krohnam, lihds kamehr keisarene Katarina II. 1765 schahs muischas schlikloja generalleitnantam Ivanam Bezkojam. Bezkojs Laswu jaw 14. Marta 1766 pahrdewa gwardijas ritmeistaram leelkungam Kahrtam Liphartam (Liphardt) par 110,000 rubleem. Pehz tehwa mirschanas dehls, landrahta-leelkungs Reinholds Wilhelms Lipharts, wifas schahs muischas mantova.

Wejds laikds Baltija dereja par kralauku gan Pohleem, gan Sweedreem, gan Kreeweem. Te nu ari Laswai leelissi bij jaſesch. To skaidri atsfahrtiſim, kad Laswas arklu-leelum falibdinasm daschadās gaduſimtendōs.

Pehz Hage meiſteri Laswai bija:

1627:	$46\frac{1}{2}$ arlli.
1641:	$55\frac{1}{2}$ "
1688:	$50\frac{1}{4}$ "
1725:	$28\frac{7}{8}$ "
1734:	$49\frac{7}{8}$ "
1757:	$54\frac{1}{4}$ "
1823:	$104\frac{1}{2}$ "

1627 pa wifem Laswas zeemateem waikat nebija ka 149 wifri. Tad nu ari naw jabrihnahs, ka pa wifem Laswas zeemateem til ween 115 wehrſchi un gohwis un 80 ſirgi atrabahs.

Kur tagad 7715 zilweli sawu pahrtiku dabu, tur 1627 tilkveen lahti simti zilweli ar mohlahm wareja glahbtees no bada.

Tagad, 1877, Laswas draudse wairak to grunteelu un zematu waldisaju, ne ta 1627 pavifam te bija to dwedselu.

Muhfu firdis sahp, lad eewehrojam, lahds behdigs liffens muhsu wezehweem bij jazeesch un lahdas nepanefamas nastas wineem bij janess. Bet muhsu firdis lohti preezajahs, lad ee-wehrojam, ta tagad ihpaschi jaur grunteegibz labaki laili at-ausfchi. Gohds, pateiziba un flawa Tam, no ka nahl wisa laba dhwana!

Lai nu Deewa schehligais palihds, ta jo drihs peedfishwojam to laitu, kure wiha Baltijas semneku-seme peeder grunteekem.

Scho mehrki waijaga fasneegit un schis mehrkis ar Deewa palihgu ari tils fasneegts!

* * *

Nalts is Vinkeneekeem.

Dishwes fundas ahtsi fseen,
kas ne schodeen puschlus seen,
Tam buhs wainags wehja.

Slenders.

Pahr weesbas walareem un winu isrihloschanahm bescht ween laistrastos lafjuscheem mums isleelabs, ta winu apralstischaujo prohjam turpinaht buhru thihi laika tehrinsch un laftajeem apnistas gora baribas fasneegschana; — lo tur ru wairak pa awisehm trekt, — lai til nu weesojahs un jautrinajahs ween!

Es halu: mums ta isleelabs. Tomehr lad scho tautas fadfishwes nodalu kreetnali eewehrodami dabujam maniht, ta tahdi isrihlojumi alasch fa kabbas draudses, lahda pagasta lohzeeku primo tilligo zenteenu abrigas fihmes parahdahs, tad gan teesham zitadu fwaru wineem dohdam, mehs atfihiam winu apralstijuma ihsto wehrtibu. Gan finam, ta newaram weesbas walareem jaw deesin zit leelu wehrtibu tautas attihstibas felmschana doht un winus nesin zit augsti tohrnas isswanicht — tomebr finam ari, ta weesbas walars, tahda widu isrihlohts, kur lihds schim tilat rupji trohga preeli tee weenigee jaunibas gara ussautrinatajibij, ie ta drohfschaka leeziba par lauschu gara mohschanohts un cohfschanohts us gliytakeem lohpu preefem. Un schini sinan gan teesham war teilt, ta kats tahda isrihlojuma parwehstijens tautas lapas kluhs arweenu ar preeku un ne wis ar avnilschauj lafjits.

Us schahda pamata dibinadamees eedrohfschajahs ari es pee spalwas kertees un sawas kaiminu draudses pirma weesbas walara isrihlojumu tautai pawehsticht. Tadeht luhsdu, mihko laftaj un flosista laftaja, nahzeet garu man lihds us Bab-esera frastu, us ta esera frastu, kur pa jaukajeem wasaras mehnescheem daschdoschadas siwju flakas pa beeseem naashlu zereem lehla, plunzajahs un preezajahs, kur wisadi uhdens yutni seelos bardos pihlsche un pihlsch, dehdami, peredami un behrnus audsinadami — nahzeet, redjeet, pahrlleejinajatees un tad spreesheet, zit taks wehrtibas un ta fvara schim isrihlojumam.

Ir svehdeenas walars tai 28ta Janvari sch. g. Kamanas juhgits behris durnu preefchajaw gaida. Behz lahda brihfscha atradohts jaw us mineta esera widus. Deenai dseestohi un nalts krehfli tuwojotees, redsu eegafenahs esara apredses melno mescha wihti, lura it fa fargadama us seemas meegaa fnaudoscho eseru noffatahs. — Snaudi ween sem ledus un sneega sega, lihds lamehr laipnais seedons tewi atsal mohdinahs un ar „bal-tahm pukehr un sakham needrechm“ tewi isrohtahs.

Beka mehrkis fasneegts. Baar lohgeem pretim smaididams degschu fwestchu fwohshums man ussauz, ta neefmu maldiees, ta esmu Pinkineelu Tur-kurbju mahja, ta draudfigais mohjas tehws ar preeku jaunibai par fapulzes weetu schowafar nowehlejus. Drihs esmu apgalsmoti sahl, kur ragu musila moni fagilda. Bee fakes sawu artawu nomafahscham preeprausch man weesa schmi pee fruktum. Gelschaa wiss un wifas fehsch rahmi,

sawu starpaa kust parunadamees, bet ahra orween wehl humelin tauteesches un seltenites febis-widu eewissina. Nullstens fit septinus, te raga flava dohd schmi, lelaja istabu sapulzetees. Schihs paschas draudses behrns, tagad Raugaru ftrihmers, Stras-dina Fahna l. tura weesbas walara isrihlotaju usdewumä allah-schanas runu. Winsch runaja dedfigus, spehzigus wahrdus, las flauftaju firdis aifgrahba. „Mehs mohstamees, wihsch fajija, „us jaunu jautu dshwi, muhs mohdina jaw laika gars! Schee dseefmeneela wahrdi ir te ihpaschi mums ja-apkampi. Kam azis ir, lai reds, tam austs ir, lai dsrd, ta Latvija tagad no meega mohstahs un brihwbias rihta blasma fahs tschadigi kustetes. Bisur muhsu mihska tehwija tohp daschadas beedribas zeltas, teateri spehleti u. t. j. pr., til pee mums wehl lihds febim ne. Bee mums, Pinkineeleem, gan jaw waijadseja wifam tam agrali buht, jo mehs tat dshwojam dischahs Rigas turumä un tamdeht jo ahtrafi waram fasneegit un dabuht eepashtees ar ziwlitzajjas augleem un panahkumeem. Aridsan naudas sinan mehs newaram par nesphehzibz schehlotees, jo, paldees Deewa, mehs waram few pee teem jo pahrtitufchaleem wideem staitites. Kas tad mums truhft? Waj preezatees mums aissegt? Nebuht ne. Ka muhsu tehwijas websture stabsta, ir muhsu fentehwi ari preezigu kohpschwi mihslejuschi, bet nelad tahdu trohgu wosachanohts un sawu fuhri geuhti pelnito frahjuma isschkerdeschanu, ta tas neemschel schinbs gaismas laikds mehds notilt. Lai svehds mums ir fentehwi tilums, ta mums lahds tauteitis ussauz. Lai ari mehs ta falam un dseenamees fentschu tilibas pehdas staigaht un ar reebumu skatamees us wifu negehlibu un neladu buhschau. Turflakt lai wehrä leelam, ta laika straume wifu un wifus ne-peeluhdsam un ne-asturami sawu tezeschana lihds rauj un fas tai ptojahs ar saweem wahjeem spehkeem, tas teek neschedigli un nepatihlami fograhts un pee tam waj nu lihds rauts jeb fadragahts.“

Behz schis runas, no kueas schi tiski lahdu dalinu mas ruhmes deht waram ussimeht, stahjabs lahds Saleneels publikas preelschä un runaja eewehrojamus wahrdus pahr swarigeem at-gadijumeem un panahkumeem muhsu ploschä tehwija, Kreewija, un tad sawu runu beidsa ar to dseefmu: „Deewa, sargi skeisaru.“

Teesham aifgrahboschs ir schis brihdis, kur wiss weesu pulks mustai pawadoht nodseed to dseefmu, kurai wara satra kreetna un ustiziga Kreewijas pawalstneeka firdi aifsluslinah. It ihpaschi schoreis schai semneeka paspahrn te jo dskli aifgrahbi. Usstiziba un mihslejiba us Kreewijas trohni lai pluht is stalteem gesneem nameem un ari is semneelu buhdinahm.

Tad nu wehl mohjas tehwam par laipnu pajumtes atwehleschanu un isrihlotajeem par schi jauntra walara sagahdaschanu „augstu laimi“ ussauz, tad fahlschus weesbas walara ohrea puje, lo jauneksi un jaunekles ar peeflahstigu danzofchau un walodu, draugi ar prahru ziladamahm farunahm pawada. Ta ta es danzofchana masak preela atrohdu, tad ari labprahf wairak pee pehdejeem peefleenohs, kur farunadamees pa starpam ari weenu ohtru tautas dseefmu paflandinajam. Sarunu preelschmetu ir wairak Latweeschu tauta, winas zenteeni literaturas un floslas laukä un walodas isglihotoschana un zeenischana. It ihpaschi par pehdejo preelschmetu jo ilgi un larsti farunajahs, lihds beidsht lahds jauneklis fanem wifu runato schahda gala spre-dumä: Zilweks ir radihts ar walodas dahwanu, lai ar un zaar schi wiss ihsti ta zilweks parahditohs, sawu garu attihstidamees un arweenu pilnigals kluhdam. Latweetis ir zilweks ar walodas dahwanu. Ta tad ari Latweetim ta zilwelam ir wehlehts un pawehlehts, sawu walodu ta gara attihstibas fwarigalo lihdsfekli zee-nicht un isglihotoht, lai zaar to jo deenas jo pilnigals kluhdu.

Ta tad nu beidsht pitmais weesbas walars Vinkeneelos bij pawadihsts. Zit pee fewis waru sprest, tad schis isrihlojums panahza wifada sinan pilnigi sawu mehrki. Man atleek tiski ta wehlehtscham, lai schi dsirestele, reis manu nahburga draudse krehfli fahlupe, par spehzigu leefmu pahrllejstohs, las dauds firdis eelarsetu, daschada sinan preefch sawas draudses isglihotoscham strahda.

